

**World
Wetlands Day**

2 February 2018

Wetlands for a sustainable urban future

Can we improve nature - conservation legislation through LIFE?

Damijan Denac

LIFE Conference, Zagreb, 2.2.2018

Mestna občina Ptuj

OBČINA ORMOŽ

AGENCIJA RS ZA OKOLJE

OBČINA SREDIŠČE OB DRAVI

Partnership for
nature and people

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

General overview of the project

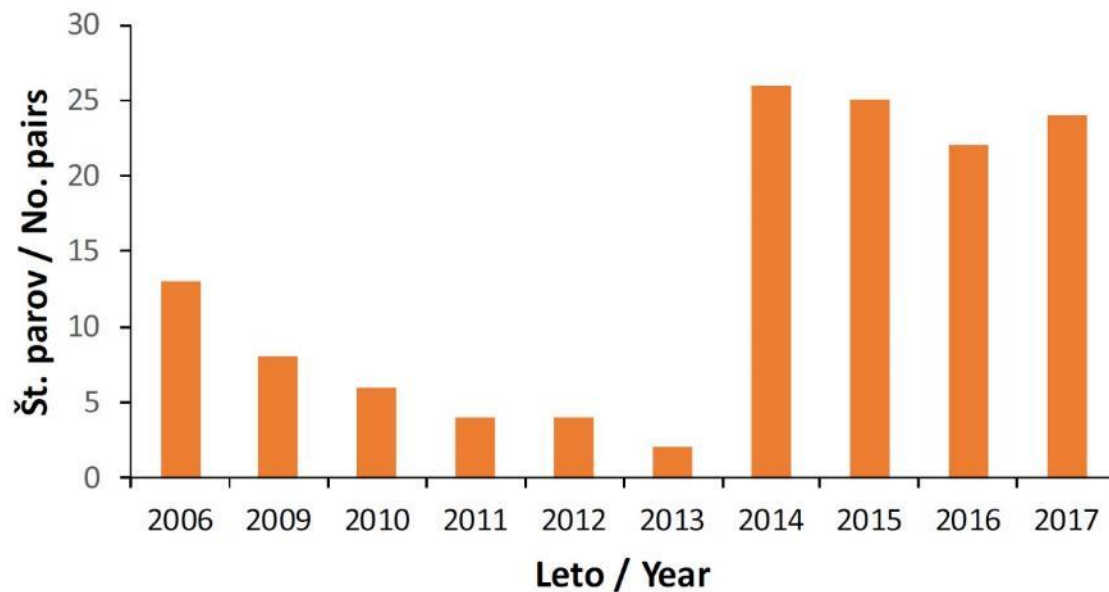
- General objectives:
- (1) **Preserve and enlarge populations** of Natura 2000 qualifying species (typical birds of lowland rivers, fish and beetles) and habitat types with unfavourable conservation status along the Lower Drava River through restoration, management and improvement of habitats and establishment of protected areas
- (2) **Achieve positive impacts on Natura 2000 species** and habitat types **through long-term sustainable water management** of the Lower Drava River regulated by national Danube River basin management plan, along with assuring public safety against floods
- (3) **Improve cooperation** between the most important stake-holders along the Lower Drava River through implementation of common conservation activities and
- (4) **Educate public** about natural values of Natura 2000 sites along the Drava River and project activities aimed to increase knowledge and general awareness on the importance of nature conservation.

2010

2014

2016

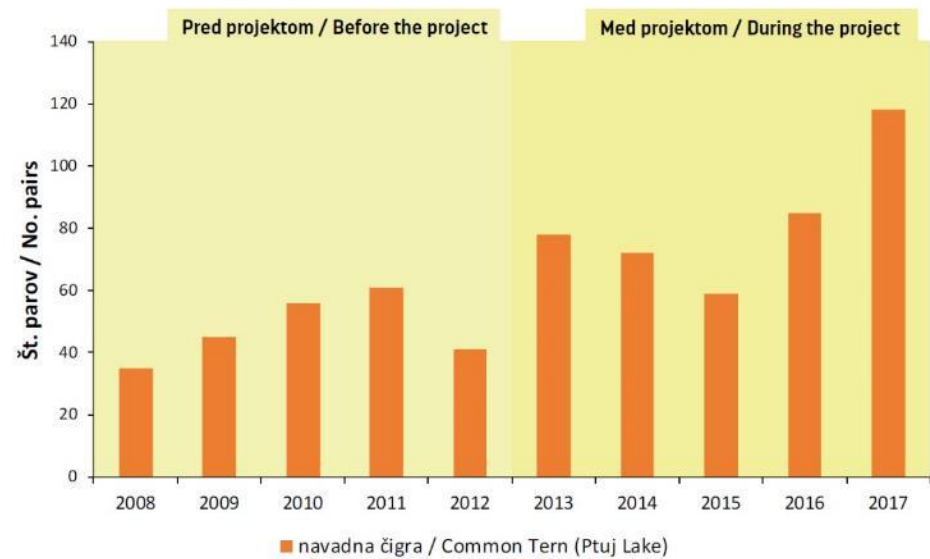
2013

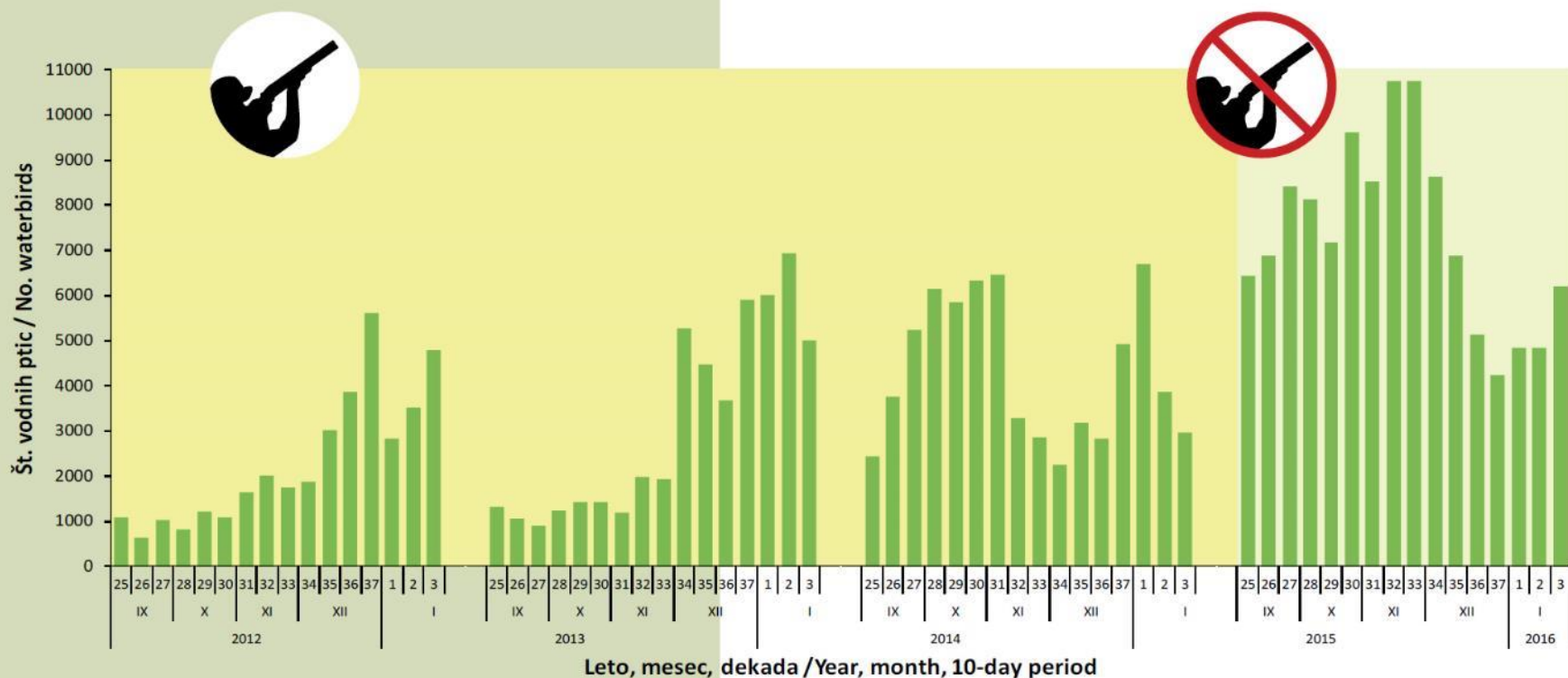
Side arm „Mala vas“

2016

Problem

- In Europe almost all larger lowland rivers are **energetically used** and with changed or degraded natural processes.
- In the Danube river basin alone, about 600 major hydraulic structures (dams and weirs) have been built along the main river and its tributaries. Furthermore, about 6% of the human population and even higher share of infrastructure in the basin are located **below the flood** level.
- Therefore, in present situation, nature-conservation management on these rivers is possible only along with some **“maintenance” water-engineering works** aimed at securing public safety and protection of properties.
- Current **water-engineering works often lack firm justification**, while biodiversity is only exceptionally taken into consideration.
- **“Maintenance” water-engineering works vs. Natura 2000** (reducing biodiversity)
- **Conflict**

Naravovarstveniki niso krivi za poplave

Po obsežnih poplavih na območju Drave smo lahko v različnih medijih zasledili trditve, da so za katastrofalne razsežnosti pojava in ogromno škodo na infrastrukturi krivi naravovarstveniki, ki da s svojim nasprotovanjem kakršnimkoli posegom v rečno strugo na območju Natura 2000 preprečujejo vodnogospodarska dela, potrebna za preprečevanje poplav. Nič novega torej, saj se podobne neutemeljene izjave, skupaj z ugotovitvami o slabem "vzdrževanju" in "neurejenosti" vodotokov, pojavijo ob vsakih malo večjih poplavih na tem območju. Lahko bi torej rekli, da se iz preteklih podobnih dogodkov nismo ničesar naučili, kaj šele, da bi v svojem pristopu do tega pojava kaj spremenili. Če lahko ob tem nekako razumemo čustvene reakcije prizadetih ljudi, ki so v poplavih izgubili premoženje oziroma utrpeli veliko škodo, pa je zvrčanje krivde na naravovarstvenike s strani ministrov, županov in drugih nosilcev pomembnih javnih funkcij povsem nesprejemljivo, prav tako kot je strokovno nedokazano in nesprejemljivo kriviti hidroelektrarne v Avstriji za poplave reke Drave v Sloveniji.

Pri tako velikih pretokih, ki smo jim bili priča v letošnjem novembru, ko teče po poplavnih območjih veliko večji del skupnega pretoka kot po strugi reke, je namreč vpliv zaraščene struge na gladine visokih vod zanemarljiv. S posekom obrežne zarasti in čiščenjem sipin, ki predstavljajo pomembne vodne habitate, bi dosegli v večini primerov majhen učinek, poplav ne bi mogli preprečiti. Za potrebe varovanja urbanih območij v Dogošah in Dupleku pred poplavi smo izdelali projekti visokovodnih nasipov zunaj rečne struge, projekte so uskladili tudi naravovarstveniki, vendar na žalost še niso bili realizirani.

Zavedati se moramo, da so poplave naravni pojav, ki se je vedno poja-

vjal in se bo tudi v prihodnosti, ter da so škodljivi učinki poplav predvsem posledica človeške dejavnosti in današnje rabe prostora. Tega se številne razvite države že zavedajo, kakor tudi dejstva, da se poplav zgolj z grobimi posegi v rečne struge ne da odpravljati, še zlasti ne ob tako ekstremnih (redkih) visokih vodah, kot smo jim bili priča v začetku letošnjega novembra. Namesto tega vlagajo v celostne pristope za reševanje problematike, ki vključujejo preventivne ukrepe za preprečevanje škode, ustrezno informiranost prebivalstva in načrte ukrepov ob poplavih, sprejete na podlagi strokovne analize in vrednotenja preteklih poplavnih dogodkov. Tako je eden od prvih ukrepov omejevanje gradnje objektov na poplavnih območjih. Videti je, da se na tem področju po velikih poplavih v letih 1990 in 1998 ni veliko spremenilo, saj so v minulem desetletju na poplavnih območjih zrastle številni novi objekti.

ln kaj pri vsem tem v resnici želimo "naravovarstveniki"? Predvsem takšne (so)naravne rešitve, ki bodo s celostno obravnavo reke Drave in njenega zaledja trajno pripomogle k izboljšanju vseh potencialov rečnega ekosistema - vključno z zadrževanjem visokih voda. Na srečo je ta potencial na večjem delu slovenskega panonskega Podravja še mogoče izkoristiti, ker urbanizacija v glavnem ni posegla v ožji pas ob reki Dravi, prav tako je rečna loka v morfološkem smislu ostala dobro ohranjena. Našo vizijo postavljamo kot alternativo preživelim ter iz naravovarstvenega, okoljskega in protipoplavnega vidika neustreznim konceptom spreminjanja rek v ravne kanale z utrjenimi bregovi. Izkušnje iz preteklosti potrjujejo, da takšni posegi nevarnost poplav pravzaprav povečujejo. Nikakor ne drži trditev, da v strugi ne pustimo ničesar posekati - nasprotno, nasprotujemo posegom, ki pospešujejo zaraščanje

rečne struge in s tem zmanjšujejo njeno pretočno sposobnost, kot je na primer zniževanje prodišč in odstranjevanje proda. Študije strokovnjakov - hidrologov so namreč pokazale, da (1) se znižana prodišča hitreje zaraščajo in v nekaj letih iz gibljivih sipin spremenijo v porastle, negibne otoke, ki zmanjšujejo pretočni prerez struge, in (2) da pomanjkanje proda inducira poglabljanje struge in s tem posredno njeno zaraščanje. Podpiramo in izvajamo torej projekte za revitalizacijo rečnih rokavov, kot je denimo LIFE+ projekt Obnova rečnega ekosistema nižinskega dela Drave v Sloveniji, in ohranjanje dinamičnih rečnih struktur, da bi ustavili poglabljanje rečnega dna in povečali površino za zadrževanje vode ob poplavih, hkrati pa izboljšali pogoje za biotsko raznovrstnost, rekreacijo in druge oblike trajnostne rabe v tem prostoru. Navdih in primere dobre prakse iščemo v sosednjih državah, na primer v Avstriji, kjer so na zgornji Dravi (Koroška) v okviru projektov, sofinanciranih od EU in raznih nacionalnih spodbud, izvedli obsežne renaturacije in širitve struge v skupni dolžini več kot 15 km. Glavni cilj - zaščita pred poplavi, zlasti katastrofalnimi stoletnimi visokimi vodami. Naravovarstveniki in vodnogospodarska stroka so tam že v zgodnjih 90. letih spoznali skupne cilje na območju reke Drave. Takšni projekti, ob upoštevanju nekaterih načel sodobnega varstva pred poplavi, omenjenih zgoraj, pravzaprav predstavljajo realizacijo besed, izrečenih ob nedavnih dogodkih s strani visokega državnega uradnika, da bo treba v prihodnje pri načrtovanju rabe prostora "rekam dati več prostora".

Doc. dr. Damijan Denac,
direktor DOPPS
Mag. Smiljan Juvan, direktor
Vodnogospodarskega biroja Maribor

TRIBUNA

Lidija Globevnik vs. Damijan Denac

Pod vodo, ker naravo varujemo preveč?

DR. LIDIJA GLOBEVNIK
PREDSIEDNICA DRUŠTVA
VARNOSTI PRED POPLAVAMI
V SLOVENIJI

Poplave so del procesa kroženja vode na zemeljski površini, torej so del naravnega procesa. Na območjih, ki niso ali pa so le redko naseljena, jih niti ne opazimo ali pa se nam ne zdijo nič posebnega. Probleme imamo zato, ker smo se na ta območja naselili. Stiske so toliko večje, kolikor bolj vredne objekte ali naprave imamo na njih, kolikor dlje ne moremo potovati preko poplavljenih območij ali kolikor več imamo kmetijskih pridelkov na njih. Neizmerno večje pa so lahko človeške stiske, če teh poplav nismo pričakovali. Če se jim pridružijo še plazovi, potem so taki dogodki prepoznani kot katastrofa.

Po letu 1950 je bilo v 21 državah v Evropi 11.623 poplavljenih dogodkov oziroma 3,4 dogodka na tisoč kvadratnih metrov. Število dogodkov se povečuje. Od 1950-1979 jih je bilo 2050, v 1980-2009 trikrat toliko (6210). Največ poplav je bilo na Poljskem (3343, to je 10,7 dogodka na tisoč km²), sledi ji Slovenija (199: 9,8 dogodka na 1000 km²), nato pa pridejo Bolgarija, Španija, Slovaška, Hrvaška in Avstrija.

Podatki torej kažejo, da se v Sloveniji število izjemnih poplavljenih dogodkov povečuje. Smo na drugem mestu v Evropi. Samo na reki Muri smo po letu 2000 doživeli doslej najvišja pretoka, letos 1370

kubičnih metrov na sekundo, leta 2005 nekaj manj. Dogodek pred enim tednom je bil meteorološko in hidrološko izjem, saj je v eni uri s petka na soboto padla količina padavin, ki ima 0,4-odstotno verjetnost pojava (250 let). Ker je bila celotna površina že namočena, je praktično vsa voda iz hribovitega zaledja (Dobrovnik, Goricko) hipno odtekla proti nižini, v nižini povzročila hipni dvig gladine vode v Čmucu, Ledavi in Kobiljskem potoku. Visokovodne konice vseh rek so nastopile hkrati. Voda na poljih in travnikih stoji še danes. Nasipi ob Muri so uspešno preprečili poplave naseljenih območij. Na nekaterih mestih, kjer nasip še ni obnovljen, so razlivanje vode k sreči preprečili prebivalci s pomočjo gasilcev in civilne zaštite. Žal so bile poplavljenе vasi ob potoku Čmuc, vas Mostje in del Dobrovnika. Čmuc, Kobiljski potok in Ledava so bili polni več dni. Še sedaj so polni vsi zadrževalniki. Zaradi visokih gladin v koritih je voda vdrala v objekte preko kanalov in cevi, ki jih povezujejo. Škoda, kot poročajo, je velika tudi zaradi poplavljenih kmetijskih pridelkov. Vsi se ponovno sprašujemo, zakaj so se pred tednom dni poplave spet ponovile. Ne le sedaj v Prekmurju, tudi drugod po Sloveniji. Pričakujemo, da jih v prihodnje ne bo več. Vprašamo se, zakaj je spet nastala tako velika škoda. V nedavnem televizijskem pogovoru s predstavnikami političnih strank, ki kandidirajo na letošnjih lokalnih volitvah, je bilo postavljeno isto vprašanje. Vsi so odgovorili enako. Tako kot je splošno javno mnenje. Da se nam poplave dogajajo zaradi neočiščenih vodotokov. Res je, poplave so večje tudi zaradi tega. S podrtim drevjem in polomljenim vejevjem se zamašijo vodotoki ob mosto-

vih. Korita so marsikje zasipana. Delno te zasipe dela sama reka, delno jih sami. Vendar so poplave, ki so nastale zdaj v Sloveniji, predvsem posledica res velikih količin padavin. Naše reke, čeprav regulirane, takih vod enostavno ne morejo prevajati. So pa bile, vsaj v Prekmurju, poplave veliko manjše, kot bi bile, če ne bi bilo nasipov, zadrževalnikov in razbremenilnikov. To so objekti vodne infrastrukture. Zgradili smo jo pred nekaj desetletji, sedaj pa za njeno vzdrževanje nimamo prave veliko denarja. Ob sedanjih poplavah se je tudi izkazalo, da objekti niso ravno v dobrem stanju. Izjema so pravkar obnovljeni nasipi ob Muri. Žal na nekaj mestih še vedno niso zgrajeni oziroma obnovljeni. Recimo pri Kotu in pri Pincah. Pregrada pri Ledavskem jezeru, ki je bila namenjena za zadrževanje visokih voda Ledave (varovanje Murske Sobot), že več let čaka na obnovo. Ker je območje kasneje dobilo status Natura 2000, so vodarska dela otežena. Ve se, da je za ohranitev sedanje ravni varnosti in za zmanjšanje ogroženosti pred poplavami zaradi globalnih sprememb treba zgraditi dodatne zadrževalnike in obnoviti nasipe.

Ogroženost pred poplavami seveda zmanjšamo tudi tako, da zmanjšamo svojo ranljivost. Recimo vzdržujemo vodotesnost jaskov v priključnih prostorih stavb, mimo katerih teče visoka voda (recimo Ledave). Pravosodno si pripravimo večje mikve za zatesnitev odprtini. Vznjožja fasad stavb zaščitimo z vodotesnimi mazami. Umakne-mo vredne predmete. Prišel je čas, ko nas ne sme več nič presenetiti. Organizirati se moramo sami. V tem trenutku je namreč iluzorno pričakovati, da se bodo začele izvajati

predvidene investicije v vodno infrastrukturo. Prioritete so v energetiki. Zatika se pri pridobivanju površin in soglasij. Mogoče nove vodne infrastrukture ne smemo več graditi, saj še obstoječo težko vzdržujemo. Še lani je bilo iz proračuna namenjenih okoli štiri milijone evrov za redno vzdrževanje vodne infrastrukture, od letos naprej naj bi se vse plačalo iz vodnega sklada. V Sloveniji imamo skoraj 15.000 objektov vodne infrastrukture, od tega več kot 30 visokovodnih zadrževalnikov. Imamo 15.000 kilometrov vodotokov. Objekti so stari večnoma več kot 40 let.

Pred leti mi je gospod iz javne službe za vode povedal zanimivo zgodbo. Takoj ko neke začne delati, jih prijavi. Pride na naravovarstveni in ribiški inspektor ter inspektor za kulturno dediščino. V vodotokih se ne sme posegati v času drstenja, mstenja in gnezdenja. Pride tudi gozdni inspektor, ker drevesa lahko sekamo le zunaj vegetacijske sezone. Po naši zakonodaji dela v vodotokih lahko brez potrebnih dodatnih soglasij in pogojev potekajo le dva tedna na leto. Kako se zna v konglomeratu normativnih aktov, pristojnosti služb in v upravnih postopkih? Le s strpnim pogovorom, sodelovanjem in spreminjanjem zavesti.

V vodotokih lahko dela brez dodatnih soglasij potekajo le dva tedna na leto

DOC. DR. DAMIJAN DENAC
DIREKTOR AGENCIJE
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA OKOLJE

Ob poplavah na Dravi novembra 2012 in kasneje ob vsaki malo večji vodi različni laiki pa vse do občinskih veljakov in celo ministrov radi, posebno vprico medijev, povedo, da so za poplave krivi naravovarstveniki. Seveda nihče ne pove, kdo so ti naravovarstveniki - za naravovarstvenike lahko imamo tako državne uslužbenke kot predstavnike nevladnih organizacij, saj bi se potem lahko hitro znašli na sodišču. In tako se pri nas "rešujejo problemi". Kako naj bi bili naravovarstveniki - ali "preveč varovanja narave" - krivi za poplave? Obstajajo predpisi in postopki, in če živimo v pravni državi, se jih je treba držati. Naravovarstveniki si bržkone nič ne izmišljajo, potem jih nihče ne bi jemal resno. Če torej neko izjavi, da je odločitev naravovarstvenika, ki je sprejeta v skladu z zakonom in strokovno utemeljena, zanj škodljiva, in naravovarstvenika zato obsoja, je to navadna hinavščina. Njegova državljanska dolžnost bi bila najmanj, da opozori na sistemsko napako, da denimo zaradi spoštovanja enega predpisa nastaja nevarnost - in je ta predpis treba spremeniti. A zato je treba uporabiti dejstva, tukaj pa se navadno ustavi. Torej naj tisti, ki trdi, da varstvo narave povzroča poplave, to dokaže in potem spremenijo naravovarstveno zakonodajo. Verjamem, da si

noben naravovarstvenik ne želi varovati narave za ceno varnosti človeka. Najlažje je najti izgovor, kaj pa odgovor?

Ko teče po poplavljenih območjih veliko večji del skupnega pretoka kot po strugi reke, je vpliv zaraščeni struge na gladino visokih voda zanemarljiv. S posekom obrežne zarasti in čiščenjem sipin bi dosegli v večini primerov majhen učinek, poplav ne bi mogli preprečiti. Za potrebe varovanja urbanih območij nasipi zunaj rečne struge. Zavedati se moramo, da so poplave naravni pojav, ki se je vedno pojavljal in se bo tudi v prihodnosti, ter da so škodljivi vsi ukliki poplav predvsem posledica človeške dejavnosti in današnje uporabe prostora. Tega se številne države že zavedajo, kakor tudi ne dejstva, da se poplav zgodi z grobnimi posegi v rečne struge ne da odpravljati, zlasti ne ob ekstremno visokih vodah. Namesto tega vlagajo v celostne pristope za reševanje problematike, ki vključujejo preventivne ukrepe za preprečevanje škode, ustrezno informiranost prebivalstva in načrte ukrepov ob poplavah, sprejete na podlagi strokovne analize in vrednotenja preteklih poplavljenih dogodkov. Tako je eden prvih ukrepov omejevanje gradnje objektov na poplavljenih območjih. Videti je, da se pri tem po velikih poplavah v letih 1990 in 1998 ni veliko spremenilo, saj so v minulem desetletju na poplavljenih območjih zrasli številni novi objekti.

In kaj v resnici želimo naravovarstveniki? Predvsem takšne (so)naravne rešitve, ki bodo s celostno obravnavo reke Drave in njenega zaledja trajno pripomogle k izboljšanju vseh potencialov rečnega ekosistema, vključno z zadrževanjem

visokih voda. K sreči je ta potencial na večjem delu slovenskega panonskega Podravja še mogoče izkoristiti, ker urbanizacija v glavnem ni posegla v ožji pas ob Dravi. Našo vizijo postavljamo za alternativo zastarelim ter z naravovarstvenega, okolijskega in protipoplavnega vidika neustreznemu konceptom spreminjanja rek v ravne kanale z utrjenimi bregovi. Izkušnje iz preteklosti potrjujejo, da takšni posegi nevarnost poplav povečujejo. Nikakor ne drži trditev, da v strugi ne pustimo ničesar posekati - nasprotno, nasprotno posegom, ki pospešujejo zaraščanje rečne struge in s tem zmanjšujejo njeno pretočno sposobnost, kot sta na primer zniževanje prodišč in odstranjevanje proda. Studije strokovnjakov hidrologov so pokazale, da se, prvič, znižana prodišča hitreje zaraščajo in v nekaj letih iz gibljivih sipin spremenijo v porasle, negibne otoke, ki zmanjšujejo pretočni prerez struge, in drugič, da pomanjkanje proda inducira poglobljanje struge in s tem posredno njeno zaraščanje. Podpiramo in izvajamo projekte za revitalizacijo rečnih rokavov, kot je denimo LIFE+ projekt Obnova rečnega ekosistema nižinskega dela Drave v Sloveniji - <http://livedrava.pics.si>, in ohranjanje dinamičnih rečnih struktur, da bi ustavili poglobljanje rečnega dna in povečali površino za zadrževanje vode ob poplavah, hkrati pa izboljšali razmere za biotsko raznovrstnost, rekreacijo in druge oblike trajnostne rabe v tem prostoru. Navdih in primere dobre prakse iščemo v sosednjih državah, na primer v Avstriji, kjer so na zgornji Dravi (Koroška) v okviru projektov, sofinanciranih od EU in različnih nacionalnih spodbud,

opravili obsežne renaturacije in širitve struge v dolžini več kot 15 kilometrov. Glavni cilj: zaščita pred poplavami, zlasti katastrofalnimi stoletnimi visokimi vodami. Naravovarstveniki in vodnogospodarska stroka so tam že v zgodnjih devetdesetih letih spoznali skupne cilje na območju reke Drave.

Takšni projekti ob upoštevanju nekaterih načel sodobnega varstva pred poplavami, omenjenih zgoraj, pravzaprav pomenijo realizacijo besnih, izrečenih ob minulih poplavljenih dogodkih od visokega državnega uradnika, da bo treba pri načrtovanju rabe prostora "rekam dati več prostora". Ta sestavek je torej pogled iz Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, ki si je vedno prizadevalo za konstruktivne rešitve v javno dobro. Z omenjenim projektom LIFE+, ki ga trenutno izvajamo na Dravi, želimo ob sodelovanju vodarske stroke, upravljavcev voda in državnim varstvom narave pripraviti takšne prihodnje smernice, ki bodo hkrati upoštevale vidike poplavlne varnosti in varstva narave. Odgovor je torej, da pod vodo nikakor nismo zaradi preveč varstva narave. Bolj drži drugo - če bi bilo varstvo narave deležno večje pozornosti pri posegih v prostor, bi bilo pod vodo zagotovljeno manj ljudi.

Nikakor ne drži, da v strugi ne pustimo ničesar posekati - nasprotno

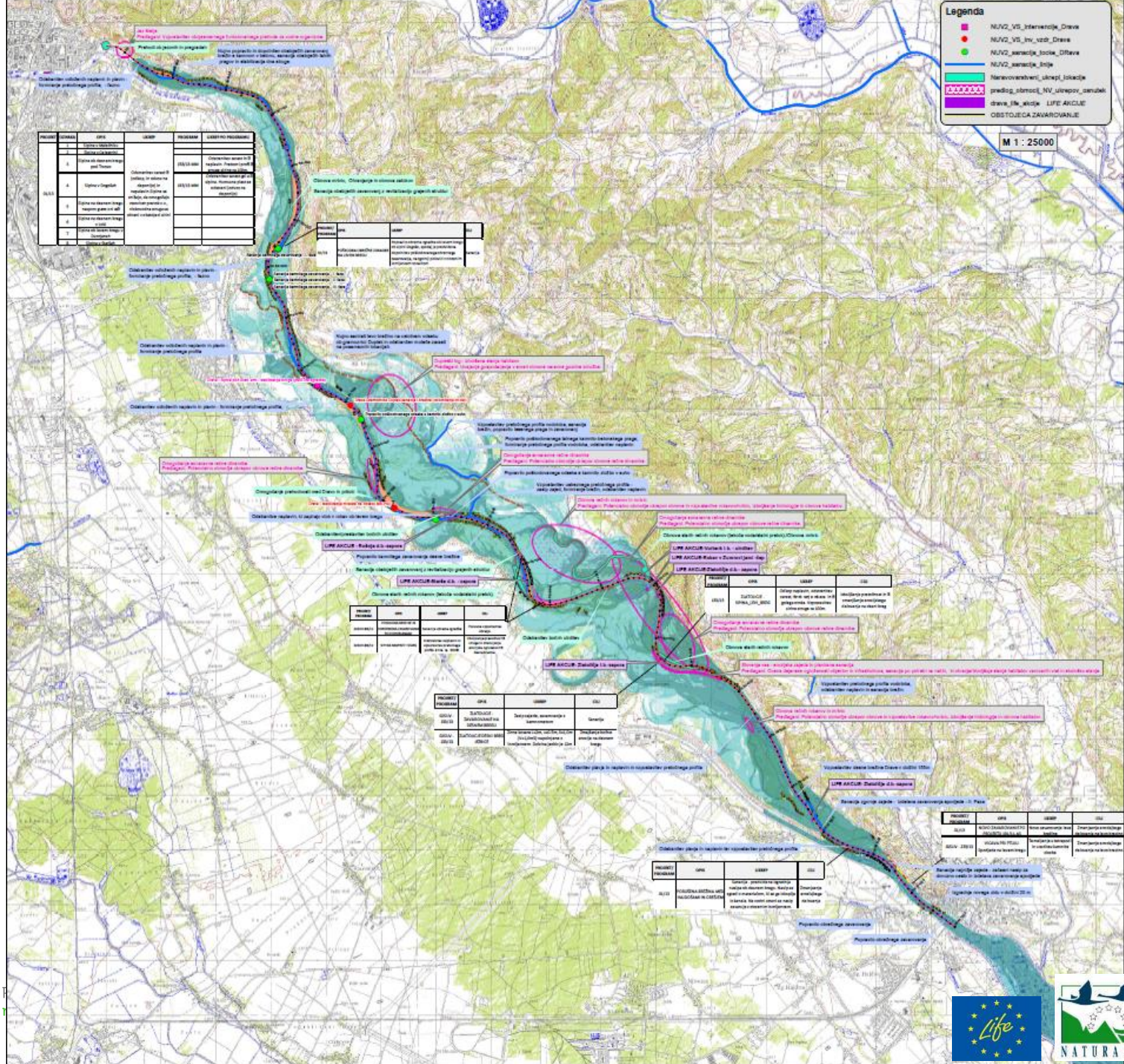
Action

- This important issue was addressed with **cooperation between hydro-engineers and conservationists**
- **Series of common workshops of relevant stake-holders** (analysis, modelling and versatile evaluation of morphological changes in the riverbed under different parameters, and effect upon biodiversity), „working group“:
- Water maintenance company „Vodnogospodarsko podjetje DRAVA Ptuj – VGP“
- Water engineering company „Vodnogospodarski biro Maribor – VGB“
- ARSO / DRSV „Slovenian Water Agency“
- ZRSVN „Institute of the RS for Nature Conservation“
- DOPPS – BirdLife Slovenia

Results #1

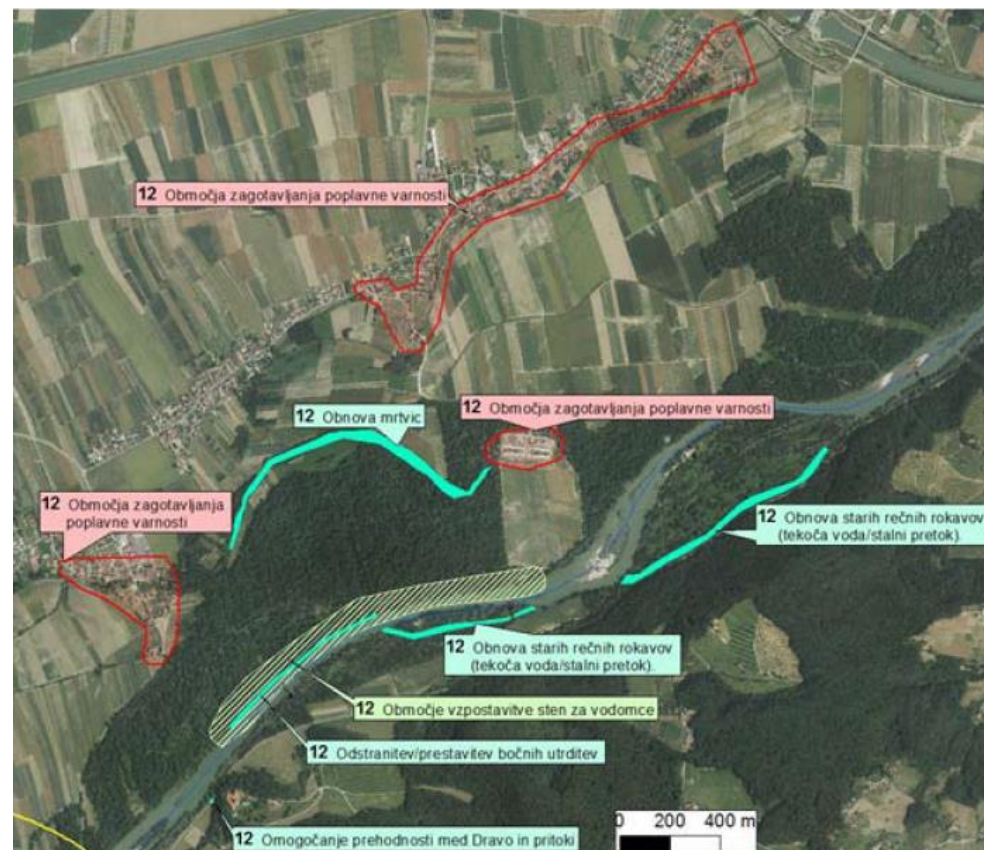
- Very detailed set of guidelines for maintenance works and other management measures considering flood safety and Natura 2000 for the Drava River

Vodno telo/ Odsek	Št.	SI3VT930 VT Drava Ptuj - Ormož/ Muretinci in Gajevci
Cilj:	12	Zmanjšanje poplavne ogroženosti, Zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda, Izboljšanje hidromorfološkega stanja voda, Zagotavljanje/Doseganje ugodnega stanja habitatov varovanih vrst in HT.
Vrsta ukrepa:	Ukrepi za zagotavljanje protipoplavne varnosti.	Protipoplavni ukrepi za obstoječe stanovanjske objekte v naselju Muretinci in Gajevci ter za gospodarski objekt (piščančja farma) v Muretincih.
	Ukrepi za izboljšanje hidromorfološkega stanja voda; Ukrepi za zagotavljanje / doseganje ugodnega stanja habitatov varovanih vrst in HT (N2K vrste in HT).	Odstranitev in premik zavarovanja v notranjost na levem bregu. Obnova mrtvic in starih rečnih rokavov. Vzpostavitev sten za vodomca.
	Ukrepi za vzpostavitev prehodnosti za vodne organizme.	Vzpostavitev prehoda za vodne organizme na pritoku Bela Drava.
Opis:	Obstoječa pozidava se nahaja na robu poplavnega območja, zato se za poplavno varnost predvidijo lokalni ukrepi izven struge (npr. nasipi). Za piščančjo farmo se preuči možnost nadomestne lokacije oz. se zanj predvidijo individualni ukrepi. Na levem bregu se obstoječe zavarovanje premakne v notranjost (na rob zemljišča, ki je v lasti RS). Renaturacija rečnih rokavov (vzpostavitev stalnega pretoka - odstranitev čepov, priključitev k matici struge) in mrtvice (predlog poglobitev) in vzpostavitev strmih sten z ustreznim substratom za možnost nastanka gnezdnih habitatov za izboljšanje stanja habitatov območja Natura 2000. Na vtoku desnega pritoka Bela se uredi prehod za vodne organizme.	
Ciljno stanje:	Poplavna varnost v naselju Muretinci in Gajevci, vzpostavitev rečne kontinuitete ter vzpostavitev rečne dinamike in strugovornih procesov. Obnovljene - vzpostavljene specifične lastnosti, strukture (rokavi, mrtvice, zatoki) in procesi za zagotavljanje ugodnega stanja habitatov, izboljšanje HM stanja Drave.	
		
Opombe:	Sanacija obstoječih zavarovanj se izvaja z revitalizacijo obstoječih grajenih struktur (vključevanje struktur za ribji živelj v litoralnem pasu ter po možnosti	
Ukrep	Protipopl. ukrepi	Izboljšanje HM stanja
		Prehodn. za vod. org.

Results #2

- **The Guidelines were incorporated** into the national Danube River basin management plan for the period from 2016-2021 by Nature conservation condition (No.:8-III-424 /2-O-15/MN, data 16.12.2015).
- Program of measures - Annex I - focuses on protection against harmful effects of water, measures for reduce the risk of flooding and measures for preserving populations of qualifying species and habitat types. It is available at the project webpage below.
- http://livedrava.ptice.si/wp-content/uploads/2016/08/2016_25_8_LIVEDRAVA-_A6_-PRILOGA-I-_NUV-II.pdf

Results #3

- The Guidelines became obligatory for Drava River as were included under the Governmental decree.
- Governmental decree on **Water management plan** (Uredba o NUV II) was published in Official Gazette of the Republic of Slovenia no. 67/16 on 28th Oct 2016:
- <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED6964>
- Complete text of the Plan is available on
- http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/voda/nuv_II/NUV_VOD.pdf
- maps of the plan on
- http://www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/voda/nacrt_upravljanja_voda/nuv_publicijske_karte/
- and measures on:
- http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/voda/nuv_II/program_u_krepov_upravljanja_voda.pdf
- Obligatory Nature conservation guidelines, result of the A.6 action, are published on (see page 9 in the pdf for the LIFE reference):
- http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/voda/nuv_II/Naravovars_tvene_usmeritve_VO_Donava.pdf

Conclusions

- **Yes**, we can improve nature-conservation legislation through LIFE.
- **Policy uptake has been achieved.** Guidelines in line with flood protection & Natura 2000 included into Danube river basin management plan and Water management plan
- **We used the momentum** of preparation of the Water management plan for the 2016-2021 period and prepare example for the Drava river within LIFE
- Example was **thoroughly presented & promoted** („Mišičev vodarski dan“, Water agency, Slovenian - Croatian Water Management Commission for Drava River) and recognized by the Ministry
- **Network of partners and stake-holders** included in preparation of Guidelines in **democratic way** made Guidelines **reliable and acceptable**
- **Ministry showed interest** for the Guidelines and accepted it.
- Water maintenance works in Drava riverbed should now be planned and carried out following the Guidelines (standards were set)
- Replicability potential

THANK YOU!

25 years of EU supporting Nature,
Environment and Climate Action through **LIFE**

Partnership for
nature and people

Picture credits: Tilen Basle, BIOM, Dominik Bombek, Dejan Bordjan, Luka Božič, Damijan Denac, GURS, HEP d.d., Matevž Lenarčič, Jure Novak, Alen Ploj, Michael Tiefenbach